

**T.C.**  
**Z M R B L R K L K BÖLGE KURULU**

**Karar No**  
2020/112

**Konu:** Bilirki i ..... hakkında denetim ve inceleme kararı

**K A R A R**

BA KAN :  
ÜYE :  
ÜYE :  
ÜYE :  
ÜYE :  
Z. KÂT B :

6754 sayılı Bilirki ilik Kanununun Bilirki ili e Ba vuru artları ba lıklı 10. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendi gere ince yapılan yazı malara göre;

**Konu Kurul gündeminin 2. maddesine alınarak, 28/05/2020 tarihinde yapılan toplantı neticesinde;**

**GERE KÖNU ULDU :**

6754 sayılı Bilirki ilik Kanununun Bilirki ili e Ba vuru artları ba lıklı 10. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendinde; "26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmi olsa bile; kasten i lenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa u ramı olsa bile Devletin güvenli ine kar ı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin i leyi ine kar ı suçlar, zimmet, irtikâp, rü vet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat kar ı tırma, edimin ifasına fesat kar ı tırma, suçtan kaynaklanan malvarlı ı de erlerini aklama veya kaçakçılık, gerçe e aykırı bilirki ilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak." hükmü amirdir.

Yine, Mezkûr Kanunun 9. Maddesinin F fıkrasında "Bilirki ilere veya bilirki ilik için ba vuru yapanlara **ili kin** ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri ilgili kurum veya kurulu lardan istemek, gerekti inde ilgilileri davet etmek ve dinlemek." Bölge Kurulunun görevlerinden sayılmı tır.

Bu itibarla;

6754 sayılı Kanun'un 13. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendinde geçen;

"Bilirki iler, a a ıdaki artlardan birinin gerçekle mesi hâlinde sicilden ve listeden çıkarılır: Bilirki ili e kabul artlarının kaybedilmesi veya sicile kabul tarihinde gerekli artların bulunmadı ının sonradan tespit edilmesi." hükmü gere ince yapılacak i leme esas olmak üzere;

zmir Bölge Adliye Mahkemesi 14. Ceza Dairesinin 20/11/2019 tarih 2019/313 Esas 2019/1610 Karar sayılı yazısı ile;

Akhisar Cumhuriyet Ba savcılı ının 23/02/2015 tarihli 2014/8340 soru turma sayılı iddianamesi ile Soma linyit kömürünün kolay yanma özelli ine sahip oldu unun maden sektöründe çalı anlarca bilindi i, olayın meydana geldi i oca ın bir önceki i letmecisi ..... San. Tic. A. 'nin i çi sa lı ı ve i güvenli i tedbirlerini riayetle üretim yapıldı ında meydana gelen sonucu öngördükleri, çalı mayı sonlandırma yetkisine sahip merci ve ki ileri harekete geçirme güç ve etkilerinin sınırlı oldu u, olayda ölen ve yaralananlarla birlikte aynı ocakta aynı risklere maruz kalacak ekilde çalı tıkları dü ünüldü ünde ön gördükleri sonucu istemedikleri, böylelikle taksirlerinin bilinçli taksir

düzeğine ula tı 1, bilinçli taksirle üzerlerine atılı suçları i ledikleri hakkında iddianame düzenlenerek Akhisar A ır Ceza Mahkemesine gönderilmi olup,

Akhisar A ır Ceza Mahkemesinin 11/07/2018 tarihli 2015/81 Esas 2018/298 Karar sayı ile Sanık .....'ın üzerine atılı 13/05/2014 tarihinde meydana olay kapsamında Taksirle Birden Fazla Ki inin Ölümüne ve Yaralanmasına Neden Olma suçunu i ledi i anla ılmakla;

Samı nın sabıkasız geçmi i, fiilden sonra dosyaya yansıyan olumsuz bir durumunun bulunmadı ı ve cezanın gelece i üzerindeki etkileri mahkememizce lehine takdiri indirim nedeni kabul edildi inden TCK.nun 62/1 maddesi gere ince cezasından 1/6 oranında indirim yapılarak samı nın **8 YIL 4 AY HAP S CEZASI LE CEZALANDIRILMASINA,**

Samı nın belli bir meslek veya sanatın gerektirdi i dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık dolayısıyla i lemi oldu u taksirli suçtan hakkında mahkumiyet kararı verilmi olması nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 53/6 maddesi gere ince **2 YIL SÜREYLE GÜVENL UZMANLI I VE HAVALANDIRMA MÜHEND SL CRASINDAN YASAKLANMASINA,** karar verildi i, kararın istinaf edildi i, istinaf ba vurusunun reddine karar verildi i, dosyasının Yargıtay incelemesinde oldu u ve henüz kesinle medi i," anla ılmakla,

Konunun 04/02/2020 tarihli gündem toplantısında de erlendirildi i ve 6754 sayılı Kanun'un 14. Maddesi gere ince denetim ve inceleme ba latılmasına karar verildi i anla ılmı tır.

Ba kanlı ımızın 06/02/2020 tarihli ve 2020/1182 Muh sayılı yazısı ile ilgilinin savunmasının istendi i,

Savunma istem yazısının Bilirki i .....'a 14/02/2020 tarihinde tebli edildi i,

Bilirki i ..... tarafından savunma verilmedi i, ncelenen bilirki i listesine göre;

Adı geçenin 06.01 MADENC L K PROJELER HAZIRLAMA VE RAPORLAMA 06.06 DANI MANLIK, KONTROL VE DENET M H ZMETLER 06.05 MADEN ARAMA VE ÜRET M 06.03 DELME-PATLATMA alt uzmanlık alanlarından 2018 yılı zmir Bölge Bilirki i Listesine kayıtlı oldu u anla ılmı tır.

#### **LG L MEVZUAT:**

##### **1- 6754 Sayılı Bilirki ilik Kanunu**

MADDE 10- (1) Bilirki ilik faaliyetinde bulunacak gerçek ki ilerde a a ıdaki artlar aranır:

ç) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamı ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamı olmak.

*"Denetim ve inceleme*

*MADDE 14- (1) Bilirki iler, görevleriyle ilgili tutum ve davranı larının veya hazırladıkları raporların ilgili mevzuata uygunlu u bakımından bölge kurulları tarafından resen veya ba vuru üzerine denetlenir."*

##### **2- Bilirki i Yönetmeli i**

*"Etik ilkelerin kapsamı ve etik ilkelere ba lılık*

*MADDE 6- (1) Sicile ve listeye kaydolun bilirki iler ile liste dı ndan görevlendirilen bilirki iler, bu Yönetmeli in 7 ila 14 üncü maddelerindeki ilkelere ve bilirki ilik göreviyle ba da tı ı ölçüde 13/4/2005 tarihli ve 25785 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranı lkeleri ile Ba vuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte düzenlenen etik ilkelere uymakla yükümlüdürler*

*Sicil ve listeden çıkarılma*

*MADDE 48-(1) Bilirki iler, a a ıdaki artlardan birinin gerçekte mesi hâlinde sicilden ve listeden çıkarılır:*

*c) Bilirki ilik görevi ve bu görevin gerektirdi i etik ilkelerle ba da mayan, güven duygusunu sarsıcı tutum ve davranı larda bulunulması" hükümlerini içermektedir.*

### **Sonuç olarak;**

zmir Bölge Adliye Mahkemesi 14. Ceza Dairesinin 20/11/2019 tarih 2019/313 Esas 2019/1610 Karar sayılı yazısı ile;

Akhisar Cumhuriyet Ba savcılı ının 23/02/2015 tarihli 2014/8340 soru turma sayılı iddianamesi ile Soma linyit kömürünün kolay yanma özelli ine sahip oldu unun maden sektöründe çalı anlarca bilindi i, olayın meydana geldi i oca ın bir önceki i letmecisi ..... San. Tic. A. 'nin i çi sa lı ı ve i güvenli i tedbirlerini riayetle üretim yapıldı ında meydana gelen sonucu öngördükleri, çalı mayı sonlandırma yetkisine sahip merci ve ki ileri harekete geçirme güç ve etkilerinin sınırlı oldu u, olayda ölen ve yaralananlarla birlikte aynı ocakta aynı risklere maruz kalacak ekilde çalı tıkları dü ünüldü ünde ön gördükleri sonucu istemedikleri, böylelikle taksirlerinin bilinçli taksir düzeyine ula tı ı, bilinçli taksirle üzerlerine atılı suçları i ledikleri hakkında iddianame düzenlenerek Akhisar A ır Ceza Mahkemesine gönderilmi olup,

Akhisar A ır Ceza Mahkemesinin 11/07/2018 tarihli 2015/81 Esas 2018/298 Karar sayı ile Sanık .....'ın üzerine atılı 13/05/2014 tarihinde meydana olay kapsamında Taksirle Birden Fazla Ki inin Ölümüne ve Yaralanmasına Neden Olma suçunu i ledi i anla ılmakla;

Sanı ın sabıkasız geçmi i, fiilden sonra dosyaya yansıyan olumsuz bir durumunun bulunmadı ı ve cezanın gelece i üzerindeki etkileri mahkememizce lehine takdiri indirim nedeni kabul edildi inden TCK.nun 62/1 maddesi gere ince cezasından 1/6 oranında indirim yapılarak sanı ın **8 YIL 4 AY HAP S CEZASI LE CEZALANDIRILMASINA,**

Sanı ın belli bir meslek veya sanatın gerektirdi i dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık dolayısıyla i lemi oldu u taksirli suçtan hakkında mahkumiyet kararı verilmi olması nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 53/6 maddesi gere ince **2 YIL SÜREYLE GÜVENL UZMANLI I VE HAVALANDIRMA MÜHEND SL CRASINDAN YASAKLANMASINA,** karar verildi i, kararın istinaf edildi i, istinaf ba vurusunun reddine karar verildi i, dosyasının Yargıtay incelemesinde oldu u ve henüz kesinle medi i," anla ılmı tır.

### **1-) ARTLARI KAYBETMES YÖNÜNDEN YAPILAN DE ERLEND RME:**

Bilirki ilik Yönetmeli inin 38. Maddesinin 1. fıkrasında;

Bilirki ilik ba vurusunda bulunacak gerçekte ki ilerde a a ıdaki nitelikler aranır:

*"a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmi olsa bile; kasten i lenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle*

hapis cezasına ya da affa u ramı olsa bile devletin güvenli ine kar ı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin i leyi ine kar ı suçlar ile zimmet, irtikâp, rü vet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat kar ı tırma, edimin ifasına fesat kar ı tırma, suçtan kaynaklanan malvarlı ı de erlerini aklama veya kaçakçılık, gerçe e aykırı bilirki ilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak." hükmünün amir oldu u,

**Mezkûr Yönetmeli inin 48. Maddesinde ise;**

"Bilirki iler, a a ıdaki artlardan birinin gerçekle mesi hâlinde sicilden ve listeden çıkarılır:

a) Bilirki ili e kabul artlarının kaybedilmesi veya sicile kabul tarihinde gerekli artların bulunmadı ının sonradan tespit edilmesi." hükmünün amir oldu u,

Ancak her ne kadar dosya kesinle memi ise de, istinaf incelemesinden kısmen onarak geçti i anla ılmı tır.

**2-) ET K İLKELER VE MESLEK YÖNDEN YASAKLILI I YÖNÜNDEN YAPILAN DE ERLEND RME:**

**6754 sayılı Kanun'un 13/1-c maddesinde;**

"Bilirki ilik görevi ve bu görevin gerektirdi i etik ilkelerle ba da mayan, güven duygusunu sarsıcı tutum ve davran ı larda bulunulması"

**Bilirki i Yönetmeli inin Etik ilkeler ile ilgili 6. maddesinde;**

" Sicile ve listeye kaydolan bilirki iler ile liste dı ından görevlendirilen bilirki iler, bu Yönetmeli in 7 ila 14 üncü maddelerindeki ilkelere ve bilirki ilik göreviyle ba da tı ı ölçüde 13/4/2005 tarihli ve 25785 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranı lkeleri ile Ba vuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte düzenlenen etik ilkelere uymakla yükümlüdürler."

**Bilirki i Yönetmeli inin Saygınlık ve Güven ba lıklı 10. maddesinin 1 fıkrasında;**

"Bilirki i, görevinin saygınlı ını ve ki ilerinin adalete olan güvenini zedeleyen veya üpheye dü üren her türlü tavır ve davran ı tan kaçınır."

**Bilirki i Yönetmeli inin 38. Maddesinin 1-ç maddesinde;**

"Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamı ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamı olmak." hükmüne aykırı eylemlerden oldu u,

Söz konusu bilirki inin ulusal basında yer aldı ı ve Soma Maden Faciasının i güvenli i uzmanının bilirki ilik yaptırıldı ına ili kin iddialar oldu u, bu durumun kamu vicdanını yaraladı ı gibi bilirki ilik müessesine halel geldi i dü ünülmektedir.

Üstlendikleri geçici ve zorunlu görev nedeniyle kamu görevlisi sayılan bilirki ilerinin kıyasen durumu de erlendirildi inde;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Davranı ve i birli i ba lıklı 8. maddesinde

"Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdi i itibar ve güvene layık olduklarını

*hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar."* hükmüne mügayir oldu u, ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 59001/08 başvuru nolu kararında, kamu görevlilerinin devlet ile olan ilişkilerinin çok önemli bir özelliğine vurgu yaparak kamu görevlileri ile devlet arasında var olan sadakat ve güven ilişkisinin özellikle çok önemli kurumlar yaratmak isteyen devletler açısından önemli olduğunu vurgu yapıldığı, bu nedenle adı geçen ile Bölge Kurulumuz arasında herhangi bir güven ilişkisi kurulamayacağı,

Ayrıca bu konuda Kurulumuzun takdir ve tasvip hakkı bulunduğudur,

**Anayasa Mahkemesinin 02/12/2015 tarihli ve 2013/1503 sayılı kararının 31. maddesinde;**

*"Bireysel başvuruya konu olan idare Mahkemesi kararında (bkz. § 11); kamu görevine atıktan veya yeniden atama yapmak konusunda idarelere takdir yetkisinin tanınması bulunduğudur ancak bu takdir yetkisinin de mutlak olmayıp kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olduğudur, takdir yetkisinin atamaya ilişkin bir işlemde kullanılması hâlinde bunun kadro, ihtiyaç, hizmet gerekleri ve atama isteminde bulunan kişilerin kişisel konumu gibi durumlar dikkate alınarak kullanılıp kullanılmadığının yargı merciince incelenebileceği belirtildikten sonra başvurunun ilişkin kişilerin kesilmesine ilişkin işlemi kararlaştırılmadan önce açtığı ve reddedilmi olan davaya ilişkin bilgiler verilmesi ve din görevlilerinin meslekleri gereği bulunmaları gereken tutum ve davranışlarına da inilerek başvurunun yeniden eski görevine atanmaması hususunda idarenin takdir yetkisini hizmetin özelliğini ve hassasiyetini dikkate alınarak kullandığı" ifadelerine yer verildiği,*

**Danıştay 2. Dairesi, 17/04/2008 tarihli ve E:2005/270, K:2008/1286 sayılı kararında;**

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine vurgu yapılarak bu bağlamda, idarenin işlemlerinde kamu yararının sağlanması amacıyla gütmesi, nesnel adil ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi gerektiğidir, bu nedenle, idarenin yasalarla kendisine tanınan takdir yetkisini adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ilkelerini göz önünde tutarak kullanması, Anayasanın 10 uncu maddesi kapsamında, kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmesi gerektiğidir hususlarına vurgu yapılmıştır.

**Danıştay 10. Dairesi, T. 24.06.1986, E. 1984/2739, E. 1986/1451 sayılı kararında;**

idarenin takdir yetkisinin bulunduğudur belirtmiştir. Takdir yetkisinin kullanımında açık bir hata saptanmadığı durumlarda, idarenin takdir yetkisini kaldırarak ekilde yargı kararı verilemeyeceğinden bahisle Gökova körfezi kıyısında termik santral kurulmasına engel bulunmadığını ifade etmiştir.

idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadığının denetimi, Danıştay Yargılama Usulü Kanununun 2 nci maddesinde ifadesini bulan, idari işlemlerin unsurları bakımından yapılan denetimdir. Buna göre, hukuka uygun bir işlem yetki, yetkil, sebep, konu ve maksat unsurlarının tam olarak bulunması ile mümkün olabilmektedir. Bu unsurlarda bir eksiklik varsa işlem hukuka aykırı hale gelir.

idarenin bütün işlemlerinin önceden öngörülerek bütün unsurlarıyla kurallara bağlanması mümkün değildir. Bu sebeple, çok çeşitli görevler üstlenmiş olan idarenin, durumun icabına göre hareket etmesi konusunda serbest olması gerekmektedir ve görevlerinin niteliğinden dolayı idarelere belli konularda takdir yetkisi tanımak zorunludur. Kanun koyucu, idarelerin görev ve yetkilerinin sınırlarını çizirken, belirli bir konuda karar alıp almama veya alacağı kararlar arasında seçim yapma konusunda, ayrıca yetkileri kullanıp kullanmamada ve kullanılmasının gereklerini saptamada, idareleri az ya da çok serbest bırakabilmektedir. Bu gibi durumlarda idarenin takdir yetkisinden söz edilmektedir. (Prof. Dr. A. Ömer GÖZÜBÜYÜK, "Yönetim Hukuku" Güncellenmiş 14 üncü Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2000, s.277)

Hiç kuşkusuz takdir yetkisinin bulunması, idarenin keyfi davranması anlamına gelmemektedir. İdare bu takdir yetkisini kullanırken mevzuatın koyduğu sınırlar içinde

kalmalı, bu yetkiyi yasanın öngördü ü amaçtan ba ka ya da kamu yararı dı nda ba ka bir amaç için kullanmamalı, e itlik ilkesine uygun hareket etmeli, adil olmalı ve hakkaniyet ölçüsünü gözetmelidir.

"... **kamu hizmetlerinin gerekleri kanunla belirtilmedi ine göre bunun tespitinde idareye takdir hakkı tanımı bulunmaktadır.** ( Kamu Denetçili i Kurumu Ombudsmanlık 17/05/2016 tarihli kararı)" ekinde ifadelere yer verilmi tir.

**Bu itibarla;**

**Bilirki i .....'ın 6754 sayılı Kanun'un 10-ç maddesinde;**

"Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamı ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamı olmak." hükmüne istinaden,

**6754 sayılı Kanun'un 13/1-a maddesinde geçen;**

"Bilirki ili e kabul artlarının kaybedilmesi veya sicile kabul tarihinde gerekli artların bulunmadı ının sonradan tespit edilmesi." hükmü ile,

**Bilirki i Yönetmeli inin Saygınlık ve Güven ba lıklı 10. maddesinin 1 fıkrasında;**

"Bilirki i, görevinin saygınlı ını ve ki ilerini adaletle olan güvenini zedeleyen veya üpheye dü üren her türlü tavır ve davranı tan kaçınır." hükmüne istinaden,

**6754 sayılı Kanun'un 13/1-c maddesinde;**

"Bilirki ilik görevi ve bu görevin gerektirdi i etik ilkelerle ba da mayan, güven duygusunu sarsıcı tutum ve davranı larda bulunulması" hükmü gere ince zmir Bilirki i .....'ın zmir Bölge Bilirki i Sicil ve Listesinden Çıkarılması gerekti i görü ve kanaatine varılmı tir.

**K A R A R :**

Yukarıda açıklandı ı üzere;

1-) Bilirki i .....'ın 6754 sayılı Kanun'un 10-ç, 13/1-a ve 13/1-c maddesi gere ince **Z M R B Ö L G E B L R K S C L V E L S T E S N D E N Ç I K A R I L M A S I N A ,**

2-) Kurulumuza tanınan takdir hakkı ve konu dikkate alındı nda, 6754 sayılı Kanun'un 13/2. Maddesinde geçen;

"Birinci fıkranın (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen hâllerde ihlalin niteli ine göre sicilden ve listeden çıkarma yaptırımı yerine uyarma veya bir yıla kadar geçici süreyle listeden çıkarma yaptırımı uygulanabilir" hükmünün uygulanmasına takdiren ve te diden **UYGULANMASINA YER OLMADI INA,**

3-) Kararın ilgililere tebli ine,

4-) bu karara kar ı ilgilinin 6754 sayılı Bilirki ilik Kanununun 15/1 maddesi gere ince tebli tarihinden itibaren 30 gün içinde Kurulumuza itirazda bulunabilece ine,

5-) bu karara süresinde itiraz edilmedi i takdirde kesinle mesini müteakiben Adalet Bakanlığı 1 Hukuk leri Genel Müdürlü ü Bilirki ilik Daire Ba kanlı ına, yetki çevremizde bulunan yargı mercilerine bildirilmesine 28/05/2020 tarihinde katılanların oy birli i ile karar verildi.

BA KAN -  
(e-imza)

ÜYE -  
(e-imza)

ÜYE -  
(e-imza)

ÜYE -  
(e-imza)

ÜYE -  
(e-imza)

Z. Kâtibi -  
(e-imza)